

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

Голова приймальної комісії
Ректор _____ С.Ф. Марова
«12» березня 2020р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання
на базі диплома молодшого спеціаліста
для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем
«БАКАЛАВР»
галузі знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**
спеціальності **054 «Соціологія»**

Затверджено на засіданні
приймальної комісії.
Протокол № 4 від 10.03. 2020р.

Маріуполь-2020

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання на базі диплома молодшого спеціаліста для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 054 «Соціологія»

Укладачі:

д. н. держ. упр., к. соц. н., проф.
к. і. н., доцент

Токарева В.І
Никифоренко Н.О.

Зав.кафедри
к. і. н., доцент

Никифоренко Н.О.

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри соціології управління,
протокол № 7 від 21.02.2020р.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство

Структура і основні функції соціології як науки. Об'єкт та предмет соціології. Структура соціологічного знання. Методи і закони в соціології. Суспільство як соціальна система: сутність, типи, тенденції розвитку. Типологія суспільств. Соціальні зміни та соціальні процеси.

Тема 2. Суспільство як соціальна система

Головні ознаки суспільства та його структурні елементи. Основні етапи розвитку теорії суспільства. Типологія суспільства.

Поняття соціального інституту. Структура, типологія, функції соціальних інститутів.

Соціальні відносини, соціальна діяльність, соціальний контроль. Поняття соціальних змін.

Тема 3. Соціальна структура і стратифікація

Соціальна структура суспільства. Типологія соціальних структур в суспільстві. Соціальні групи як головні елементи соціальної структури суспільства та їхні види.

Теорія соціальної стратифікації. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальні класи та страти. Соціальна нерівність та соціальна диференціація. Соціальна мобільність, її види та форми.

Тема 4. Спеціальні та галузеві соціології

Спеціальні та галузеві соціології у структурі соціологічного знання. Соціологія сім'ї. Соціологія молоді. Етносоціологія. Соціологія конфлікту. Соціологія політики. Соціологія культури. Соціологія релігії. Соціологія управління. Соціологія девіантної поведінки. Соціологія особистості.

РОЗДІЛ 2. ЕТАПИ РОЗВИТКУ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ

Тема 5. Класична соціологія XIX – початку XX ст.

О. Конт як засновник соціології. Соціологічний позитивізм. Теорія соціальної еволюції Г. Спенсера. Соціологічна концепція марксизму. Психологічна соціологія кінця XIX – поч. XX ст. Соціологія Е. Дюркгейма. Німецька формальна соціологія (Г. Зіммель, Г. Тьонніс). «Розуміюча соціологія» М. Вебера.

Тема 6. Соціологія XX ст. та її парадигми

Американська емпірична соціологія в першій половині XX століття. Зародження галузевих соціологій. Європейська соціологія в першій половині XX століття. Франкфуртська школа: основні ідеї та представники. Неомарксизм. Парадигми в соціології. Структурний функціоналізм та теорії

соціального конфлікту. Символічний інтеракціонізм та теорія соціального обміну. Феноменологічна соціологія та етнометодологія. Психоаналітичні теорії. Інтеграційні підходи у соціологічній теорії.

Тема 7. Соціологічна думка та соціологія в Україні

Формування української протосоціологічної думки. Виникнення та перші кроки української академічної соціології в другій половині XIX – на початку XX ст. Українська соціологія за радянських часів. Розвиток української соціологічної думки в еміграції. Українська соціологія у сучасну добу.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 8. Організація та проведення соціологічного дослідження

Соціологічне дослідження: поняття, етапи, основні види. Організація та планування соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження. Вибірка соціологічного дослідження. Інтерпретація понять соціологічного дослідження. Валідність та надійність інформації.

Тема 9. Методи отримання первинної соціологічної інформації

Основні методи збирання соціологічної інформації. Опитування як провідний метод збору первинної соціологічної інформації. Анкетування та інтерв'ю. Якісні методи: глибинне інтерв'ю, фокусоване групове інтерв'ю (фокус-група). Тестові опитування. Методи експертних оцінок. Соціометричний метод. Методи аналізу документів. Спостереження у соціологічному дослідженні. Соціальний експеримент.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базові підручники

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. К.: Дух і Літера, 2015. 380 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf
2. Городяненко В.Г. Соціологія : підручник. К.: Академія, 2003. 457 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/716/Sociologiya_-_Gorodyanenko.pdf
3. Докаш В.І. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012. 448 с. URL: <http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Soc.%20kafedr.%20posibnyk.pdf>
4. Кузьменко Т.М. Соціологія. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 320 с. URL: <http://filelibsnu.at.ua/navchalno-metod/social/Sociologiya-Kuzmenko2010.pdf>
5. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. К.: Каравела, 2004. 456 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Lukashevych_Mykola/Sotsiolohiia_Zahalnyi_kurs.pdf

6. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2012. 140 с. URL: http://www.knuba.edu.ua/doc/politic/pos_soc.pdf

7. Сокурнянська Л.Г. Вступ до соціології : Навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 206 с. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/8755>

8. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій. Л.: Кальварія, 2004. 543 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Chernysh_Nataliia/Sotsiologhiiia_Kurs_lektsii.pdf

9. Юрій М.Ф. Соціологія: Підручник. К.: Кондор, 2005. 288 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/884866/>

Додаткова література

1. Култаєва М. Д., Навроцький О. І., Шеремет І. І. Європейська теоретична соціологія ХХ-ХХІ століття : навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 372 с. URL: <http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2014-01-30/Sheremet.pdf>

2. Соціологічна теорія: традиції та сучасність : навчальний посібник. За ред. А.Ручки. К.: Ін-т соціології НАН України, 2007. 363 с. URL: <http://i-soc.com.ua/assets/files/journal/sockult/ruchka-kostenko.pdf>

3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. К.: Наукова думка, 2006. 232 с.

4. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування : підручник. К.: Києво-огілянська академія, 2017. 342 с.

5. Пилипенко В. Є., Попова І. М., Танчер В. В. та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. К.: Каравела, 2004. 350 с. URL: http://i-soc.com.ua/assets/files/library/pylypenko_vyshnyak_tancher_specialni_ta_haluz_evi_sociologhii_k_2004.pdf

6. Ритцер Дж. Современные социологические теории. С-Пб: Питер, 2002. 688 с: URL: <http://194.44.152.155/e-lib/local/sk654110.pdf>

7. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. М. : Добросвет, 2001. 323 с. URL: <http://www.soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/strat2.pdf>

8. Якісні дослідження в соціологічних практиках : навчальний посібник/ За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009 400 с.